

## OPRAVDU UMÍME POMOCI DRUHÝM?

Lidský život a jeho záchrana je jedním z nejdůležitějších poznatků, které se kdy lidstvo naučilo. Právě to mě přivedlo k zamyšlení, jaká je úroveň znalostí poskytování neodkladné první pomoci, a to jak mezi laiky, tak v řadách profesionálů. Dospěla jsem bohužel ke smutnému závěru. Vyučující na gymnáziu se mi během rozhovoru přiznali, že je to hodně dávno, kdy absolvovali odborné školení. To v nich navíc příliš vzpomínek nezanechalo. Problém vyvstal už jen při vzpomínání na správné telefonní číslo zdravotnické záchranné služby. Výjimkou nebyly odpovědi typu: to je problém, vždyť i hasiči mají podobné číslo, stejně je napsané na spoustě viditelných míst, tak proč si ho pamatovat?

Dalším překvapením byly vědomosti mediků v prvním ročníku. Sami řekli, že se záchraně lidského života pedagogové na střední škole nevěnovali. Povinnost poskytnout první pomoc v případě ohrožení života je přitom daná zákonem... Jak tedy správně postupovat, nikomu neublížit, a kde se to vůbec naučit? Nejde nám přece jen o to, vyslechnout si teoretickou přednášku, nezbytný je i praktický nácvik, tvrdili.

Včasnost, rychlost zásahu a kvalitně poskytnutá pomoc zvyšují šance pacienta quod vitam. Nedílnou součástí pomoci je samozřejmě návaznost záchranného řetězce, proto je nutné znát telefon na záchrannou službu. Pokud ta po svém příjezdu naváže na dobře zahájenou neodkladnou laickou první pomoc, dosáhne pravděpodobně lepších výsledků. Základním problémem je podle mě všeobecná nevzdělanost v této oblasti.

V situaci vážně ohrožující život se ale může ocitnout kdokoliv z Vašich příbuzných či známých a možná Vy budete ti jediní, kteří by mu měli poskytnout první pomoc, a to na patřičné úrovni. Nebo si naopak představte sami sebe v této situaci, v níž Vám nezbyvá než se spolehnout na schopnosti Vašeho okolí.

Důležité je také vzít v potaz čas, který uplyne než se aktivuje emergentní záchranný systém! Nejdříve se volá dispečink, ten vyrozumí vozidlo s posádkou záchranné služby, nějakou dobu trvá i dojezd na místo, kde se nachází postižený. Zde by po celou dobu měla probíhat opravdu kvalitní neodkladná první pomoc. Jako lékařka neznám smutnější pocit než pohled na nečinné přihlížející, když běží čas... Mozek trpí hypoxií, a pokud postižený přežije, stav mozkových funkcí je značně nejistý.

Dotkneme-li se letmo statistik, zjistíme, že nejčastější příčinou přímého ohrožení života jsou z 80 % kardiální onemocnění, z nichž je to v 60 % akutní infarkt myokardu. To stojí určitě za víc než jen za prosté zamyšlení.

Dalším velmi šokujícím zjištěním byly znalosti přímo z řad zdravotníků! A to ať už byly dotazy položeny praktikům, lékařům či sestram pracujících přímo v nemocnici, kteří nejčastěji chybovali v otázce umělé ventilace pacienta. Tito odborníci by se proto ve vlastním zájmu měli zajímat o proškolení, případně by jim tuto možnost měl zajistit zaměstnavatel organizováním odborných kurzů neodkladné resuscitace.

Samozřejmě existují nejrůznější nabídky těchto kurzů a vždy je výhodné, pokud se Vám podaří dopředu od svých kolegů zjistit informace o úrovni, plánu či rozsahu nabízeného kurzu. Nelze opominout nezbytnou praktickou část, kde si můžete sami na simulátorech vyzkoušet nácvik svých dovedností. Bohužel ne všechny kurzy jsou schopny splnit Vaše přání. Často se rovněž pohybují v různých cenových hladinách, které ne vždy odpovídají kvalitě.

Nejen teorie, ale zároveň i nácvik dynamických stereotypů, je zárukou profesionálně poskytované neodkladné resuscitace. Tyto schopnosti je potřeba neustále obnovovat, vhodné je pravidelné opakování minimálně v ročních intervalech.

Každá ambulance by měla vlastnit a zároveň i využívat pomůcky k neodkladné resuscitaci například ambuvak. Jednota by prospěla i odborným společnostem, ty by poté mohly vytvořit doporučené vybavení ambulancí pro případy neodkladné resuscitace. To by se pravidelně kontrolovalo a obnovovalo.

Samotní ambulantní lékaři by jakékoliv školení měli vždy absolvovat v týmu lékař-sestra, protože resuscitace je vždy týmová práce.

Naštěstí základní vitální funkce jsou jen tři a štěstí, jak je známo, přeje připraveným.

Přeji Vám mnoho úspěchů při práci, ať jste kvalitně připraveni na řešení možných komplikací, kterých ať je vždy co nejméně.

MUDr. Olga Šaršová, Ph.D.  
Městská nemocnice Ostrava

MUDr. Olga Šaršová, Ph.D.  
Městská nemocnice Ostrava,  
ARO, Nemocniční 20, Ostrava, 728 80  
e-mail: saol@email.cz